

KERTOMUS KOTIKIELEN SEURAN 132. TOIMINTAVUODESTA

Sadantenakolmantenakymmenentenä-toisena toimintavuotenaan Kotikielen Seura on kokoontunut viisi kertaa. Kokouksissa on käynyt keskimäärin 27 henkeä.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2007 Seuran esimies tutkimusprofessori MARJA-LEENA SORJONEN piti juhlaesitelmän »Puhumisen tärkeydestä – kielentutkimuksen näkökulmia».

Huhtikuun 21. päivänä järjestettiin Kaupunkinimimaisemia-seminaari. Ennen varsinaisen seminaarin alkua toinen varaesimies PETRI LAUERMA kertoi Castrenianum-muistojen keruun vaiheista ja julisti keruussa palkitut. Palkinnon, Marjo Kaartisen teoksen »Arjesta ihmeisiin. Euroopan kulttuurihistoriaa 1500–1800» saivat maisteri SAARA ANTILA, dosentti SILVA KIURU, professori emerita PÄIVI RINTALA, professori emeritus ALPO RÄISÄNEN ja maisteri KIRSTI TOIVAINEN. Lisäksi kaikkien muistoja lähettäneiden kesken arvottiin Virittäjän vuosikerta, jonka sai KUOPUS-työryhmä.

Kaupunkinimimaisemia-seminaarin aamupäivän osuudessa esitelmöivät professori HEIKKI PAUNONEN otsikolla »Helsingin slanginimistön taustaa ja kerrostumia» sekä erikoistutkija, dosentti TERHI AINIALA ja tohtori JANI VUOLTEENAHO otsikolla »Paikannimet kaupunkimaisemassa – monitieteisen tutkimuksen näkökulmia ja metodeja». Kahvitauon jälkeen maisteri RIIKKA ESKELINEN esitelmöi otsikolla »Paikannimet kaupunkilaisten identiteettien kuvaajina: esimerkkinä Helsingin kalliolaiset» ja maisteri HANNA IKONEN otsikolla »Virallisen kaavanimistön suunnittelun periaatteita». Kaikki päivän esitelmöijät osallistuivat loppukeskusteluun.

Lokakuun 4. päivänä maisteri EEVA-MARI KIVIMÄKI esitelmöi aiheesta »Lukukokemus ja tyylielämys: kaksi näkökulmaa

kaunokirjallisen tekstin tyylin ja kieliasun suhteeseen».

Marraskuun 29. päivänä Merkitys, tilanne ja toiminta -tutkimushanke esitettiin. Dosentti ILONA HERLIN, tohtorit MARIA ETELÄMÄKI, MINNA JAAKOLA ja EEVA-LEENA SEPPÄNEN esitelmöivät otsikkonaan »Kohauspaikalla keskustelunanalyysi ja kognitiivinen kielentutkimus».

Helmikuun 7. päivänä 2008 lisensiaatti KALEVI KOUKKUNEN esitelmöi otsikolla »Lihasjärjestö ja muita systeemejä – sanastot kielentutkimuksen lähteinä» ja maisteri KAARINA PITKÄNEN otsikolla »Mitä nimitys kertoo käsitteestä? 1800-luvun erikoisalanasto terminologiaopin näkökulmasta». Lisäksi kokouksessa esiteltiin Hesteon rahaston sääntömuutosehdotus.

Seuran esimiehenä on toiminut tutkimusprofessori Marja-Leena Sorjonen, ensimmäisenä varaesimiehenä tohtori MARI SIIRONEN, toisena varaesimiehenä dosentti Petri Lauerma, sihteerinä maisteri JOHANNA KOMPPA, varasihteerinä kandidaatti EERO VOUTILAINEN, rahastonhoitajana maisteri RITVA PALLASKALLIO sekä muina johtokunnan jäseninä tohtori Minna Jaakola, maisteri PÄIVI HYTÖNEN ja maisteri TONI SUUTARI. Tilintarkastajina ovat olleet tohtori MIA HALONEN ja merkonomi, pankinjohtaja KARRI HAAPARINNE sekä varatilintarkastajina suunnittelija ARJA LEHTONEN ja professori HELENA KANGASHARJU. Kirjanpidosta on vastannut Tilitoimisto Leena Kähkönen Oy.

Seuran johtokunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 2. huhtikuuta, 15. toukokuuta, 15. kesäkuuta, 5. syyskuuta, 4. lokakuuta, 29. lokakuuta ja 29. marraskuuta 2007 sekä 17. tammikuuta, 7. helmikuuta, 12. helmikuuta ja 25. helmikuuta 2008 eli yhteensä 11 kertaa.

Seurassa oli vuoden 2007 lopussa kolme kunniajäsentä ja 766 jäsenmaksunsa maksanutta vuosijäsentä, joista 276 oli täysjäseniä ja 490 opiskelijajäseniä.

Seuraa on edustanut Tieteellisten seuran valtuuskunnan kokouksissa I varaesimies Mari Siirainen ja Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa johtokunnan jäsen Toni Suutari.

August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastojen yhteinen lautakunta, johon ovat kuuluneet Suomalais-Ugrilaisen Seuran edustajina professori RIHO GRÜNTAL, professori SIRKKA SAARINEN ja asemansa puolesta Suomalais-Ugrilaisen Seuran esimies professori ULLA-MAIJA KULONEN sekä Kotikielen Seuran edustajina dosentti Petri Lauerma ja tohtori Mari Siirainen on päättänyt kokouksessaan 15. helmikuuta 2008 antaa HELKA RIIONHEIMOLLE 3 500 euron palkinnon väitöskirjasta »Muutoksen monet juuret. Oman ja vieraan risteytyminen Viron inkerinsuomalaisten imperfektinmuodostuksessa», ULLA TIILILÄLLE 2 000 euron palkinnon väitöskirjasta »Tekstit viraston työssä. Tutkimus etuuspäätösten kielestä ja konteksteista», KAIIA MALLATILLE 1 500 euron palkinnon väitöskirjasta »Naiset rajalla. *Kyöveli, Nainen, Naara(s), Neitsyt, Morsian, Akka* ja *Ämmä* Suomen paikannimissä», LEA NIEMISELLE 1 500 euron palkinnon väitöskirjasta »A complex case. A morphosyntactic approach to complexity in early child language», MARJA-LIISA OLTUISILLE 1 500 euron palkinnon väitöskirjasta »Inarinsaamen lajinimet: Lintujen ja sienten kansannimitysten historiaa ja oppitekoisten uudisnimien muodostuksen metodiikka», MERLIN DE SMITILLE 1 500 euron palkinnon väitöskirjasta »Language contact and structural change: An Old Finnish case study» ja PÄIVI TORVELAISLLE 1 500 euron palkinnon väitöskirjasta »Kaksivuotiaiden lasten fonologisen kehityksen

variaatio. Puheen ymmärrettävyyden sekä sananmuotojen tavoittelun ja tuottamisen tarkastelu».

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2007 julistettiin haettavaksi Sanakirjasäätiön rahastosta 3051,54 euroa apurahana suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Toukokuun 15. päivänä 2007 pitämässään kokouksessa rahaston lautakunta eli Kotikielen Seuran johtokunta päätti myöntää apurahana suomalais-virolaiselle definiittisyyttä tutkivalle tutkimusryhmälle 1000 euroa tutkimusprojektin käynnistämiseen, KAISA RAUTIO HELANDERILLE 1000 euroa Australiassa pidettävään Trends on typology -kongressiin osallistumiseen sekä Kielioppi ja konteksti – uusia näkökulmia uralilaisten kielten tutkimukseen II -symposiumin järjestämiseen 1000 euroa. 51,54 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Sanakirjasäätiön lautakunta on päättänyt kokouksessaan 25. helmikuuta 2008, että Sanakirjasäätiön rahaston vuoden jaettavissa olevasta 3676,29 euron tuotosta varataan 1200 euroa Kotikielen Seuran ja Virittäjän arkiston järjestelykuluihin. Lisäksi apurahoina jaetaan 2000 euroa suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Apuraha julistetaan haettavaksi Kotikielen Seuran vuosikokouksessa, ja päätös ilmoitetaan 15. toukokuuta 2008. Apuraha voidaan jakaa usean hakijan kesken. Loput tuotosta varataan myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 12. helmikuuta 2008 Kotikielen Seuran johtokunta päätti antaa E. A. Saarimaan rahaston vuoden 2007 jaettavissa olevasta 2444,75 euron tuotosta 500 euron palkinnon TEEMU LUOJOLALLE hänen artikkelistaan »Adessiivin funktion päättely paikallisessa kontekstissa» (ilm. Virittäjässä 3/2007), 500 euron palkinnon MIRKA RAUNIOMALLE hänen artikkelistaan »Stance markers in spoken Finnish. *Minun mielestä* ja *minusta* in assessments»

▷

(ilm. Robert Englebretsonin toimittamassa teoksessa *Stancetaking in discourse: Subjectivity, evaluation, discourse*) sekä 500 euron palkinnon SUVI UOTISELLE hänen artikkelistaan »'Tässä kohdassa heterorouva nyökkää.' Näkökulma naisparien henkilöhaastatteluissa» (ilm. *Virittäjässä* 1/2007). Seuran varasihteeri ei osallistunut E. A. Saarimaan rahastoa koskevaan päätöksen tekoon esteellisyytensä vuoksi.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2007 julistettiin haettavaksi Lauri Kettusen rahastosta 1900 euroa apurahana viron kielen ja kulttuurin opintoihin. Rahaston lautakunta päätti 12. huhtikuuta 2007 pitämässään kokouksessa myöntää 500 euroa ANNUKKA SAARENMAALLE pro gradu -tutkielman tekoon, 750 euroa Helsingin yliopistossa 27.–28.8.2007 järjestettävän Kielioppi ja konteksti – uusia näkökulmia uralilaisten kielten tutkimukseen II -symposiumin virolaisten osallistujien tukemiseen sekä 400 euroa Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen laitoksen Viron kielen ja kulttuurin opiskelijoiden Länsi-Viroon ja Hiidenmaalle toukokuussa 2007 suunnattuvaa opintomatkaa varten. 250 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Lauri Kettusen rahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet tutkimusprofessori Marja-Leena Sorjonen, professori Riho Grünthal ja maisteri Johanna Komppa, on päättänyt kokouksessaan 22. helmikuuta 2008 antaa vuoden 2007 jaettavissa olevasta 2884,81 euron tuotosta 1000 euroa Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen laitoksen Viron kielen ja kulttuurin opiskelijoiden Setumaalle toukokuussa 2008 suunnattuvaa opintomatkaa varten, 800 euroa TOBIAS HOCHILLE Glasgow'ssa pidettävään kansainväliseen opiskelijasymposiumiin osallistumiseen, 500 euroa EILA PATJAKSELLE lisensiaatintyöstä »Laulamaan luotu. Nainen subjektina pohjoisvirolaisessa kansanrunoudessa» ja 500 euroa ULRIKKA

PUURALLE pro gradu -tutkielmasta »Vepsän kielen momentaaniset ja frekventatiiviset verbijohdokset: johdosten rakenteen, merkityksen ja käytön tarkastelua». 84,81 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Hesteon koululaiskielirahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet tutkimusprofessori Marja-Leena Sorjonen, maisteri Ritva Saksi, maisteri Ritva Pallaskallio ja maisteri Johanna Komppa, on kokouksessaan 18. helmikuuta 2008 päättänyt, että vuoden 2007 tuotto 127,95 euroa varataan myöhempää käyttöä varten.

Kuluneena toimintavuonna johtokunta on valmistellut Kotikielen Seuran ja Virittäjän arkistomateriaalin järjestämistä ja luovuttamista Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjallisuusarkistoon. Seura on perinteiseen tapaan onnitellut ansioituneita jäseniään heidän merkkipäivinänsä sekä ottanut osaa poismenneiden jäsenten omaisten suruun.

Aikakauslehti *Virittäjä* ilmestyi vuonna 2007 neljänä vihkona, joissa oli yhteensä 640 sivua. Tilaajia oli vuoden 2007 lopussa 998. Päätoimittajana on toiminut dosentti TIINA ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ ja varapäätoimittajana tohtori SALLA KURHILA. Toimitussihteerinä on työskennellyt 1.1.–31.3.2007 maisteri URPU STRELLMAN ja 1.3.2007 alkaen ylioppilas KAISA RANTA. Kirjallisuusosastosta on vastannut tohtori Minna Jaakola, ja suomi toisena ja vieraana kielenä -toimituksesta on vastannut maisteri MARJA KOKKONEN. Lisäksi toimitukseen ovat kuuluneet maisteri MINNA HARMANEN, joka on hoitanut äidinkielenopetuksen osuutta, ja maisteri Toni Suutari, joka on työskennellyt verkkosivutoimittajana. Virittäjän taloutta on hoitanut tohtori TARU NORDLUND ja tilauksia kandidaatti Eero Voutilainen.

Aikakauslehti *Virittäjän* toimitusneuvosto on kokoontunut 15. helmikuuta 2007. Toimitusneuvostoa johti seuran esimies,

tutkimusprofessori Marja-Leena Sorjonen. Muina jäseninä ovat toimineet dosentti HANNELE FORSBERG, professori MARIA-LIISA HELASVUO, dosentti ILONA HERLIN, professori KAISA HÄKKINEN, professori MARJA JÄRVENTAUSTA, dosentti OILI KARIHALME, dosentti VESA KOIVISTO, dosentti Petri Lauerma, professori RITVA LAURY, professori ESA LEHTINEN, professori MINNA-RIITTA LUUKKA, tohtori ANNE MÄNTYNEN, dosentti URHO MÄÄTTÄ, professori PIRKKO NUOLIJÄRVI, professori KARL PAJUSALU, professori MARJATTA PALANDER, professori ANNELI SARHIMAA, dosentti KIRSTI SIITONEN, professori HELENA SULKALA ja dosentti LIISA TAINIO.

Seuran ja Virittäjän pitkäaikaisten sijoitusten arvoksi on vuoden 2007 tilinpäätökseen merkitty 117 861,97 euroa. Pankkitalletusten ja kassan määrä on puolestaan ollut tilikauden päättyessä 34 525,49 euroa. Näistä varoista, jotka olivat yhteensä 152 387,46 euroa, kuului Seuralle 6 603,10 euroa, Sanakirjasäätiön rahastolle 72 296,24 euroa, E. A. Saarimaan rahastolle 25 347,78 euroa, Lauri Kettusen rahastolle 26 231,35 euroa, Hesteon rahastolle 3 151,54 euroa ja Virittäjälle 18 757,46 euroa. Taseeseen on merkitty myös muita eriä. Vuoden 2007 taseessa vastaavaa ja vastattavaa on kumpaakin 157 790,66 euroa.

Virittäjän tuotot olivat vuonna 2007 ilman avustuksia yhteensä 29 275,85 euroa.

Nämä tulot ovat kertyneet tilausmaksuista (26 011,26 euroa), tekijänoikeuskorvauksista (1 845,76 euroa), sijoitusten tuotoista (566,43 euroa) ja muista tuotoista (852,40 euroa). Tieteellisten seurain valtuuskunta myönsi julkaisuavustusta 18 000 euroa. Yhteensä Virittäjän tulot olivat 47 275,85 euroa. Menoja kertyi 47 344,35 euroa. Suurimmat kulut aiheutuivat painatuksesta ja postituksesta (20 275,81 euroa), palkoista, palkkioista ja korvauksista (sosiaalikuluneen 24 564,76 euroa). Toimisto- ja toimituksen kuluja kertyi 1 968,08 euroa ja muita kuluja 535,70 euroa. Virittäjän tulos vuodelta 2007 on siis 68,50 euroa alijäämäinen.

Seuran omat kulut olivat 2 841,91 euroa ja tuotot 2 833,63 euroa, joten seuran tulos vuodelta 2007 on 33,31 euroa alijäämäinen. Kulut ovat aiheutuneet etupäässä jäsenpositiivuksista, jäsenkokousten järjestämisestä ja kirjanpidosta. Suurimmat tuotot ovat kertyneet jäsenmaksuista (2 335,00 euroa).

Kotikielen Seuran ja Virittäjän vuoden 2007 yhteinen tilinpäätös osoittaa tuottoja 50 109,48 euroa ja kuluja 50 211,29 euroa, joten alijäämäksi muodostuu 101,81 euroa.

Helsingissä 14. maaliskuuta 2008
JOHANNA KOMPPA
Kotikielen Seuran sihteeri

LIITE: MUUTOKSIA HESTEON KOULULAISKIELIRAHASTON SÄÄNTÖIHIN

Kotikielen Seura on kokouksissaan 7.2. ja 14.3.2008 päättänyt muuttaa Hesteon koululaiskielirahaston sääntöjen 1. ja 3. kohtaa koulun nimen muuttumisen vuoksi. Vanhat säännöt ovat luettavissa Virittäjässä 1974, s. 68–69.

HESTEON KOULULAISKIELI- RAHASTON SÄÄNNÖT

1. Rahaston nimi on Hesteon koululaiskielirahasto, ja sen tarkoituksena on näissä säännöissä mainitulla tavalla kannattaa koululaiskielen keruuta ja tallennusta Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun (ent. Helsingin yhteisnormaalilyseo) oppilaiden keskuudessa.

2. Rahastoa hoitaa Kotikielen Seura.
3. Rahaston pääoma, joka näitä sääntöjä alun perin vahvistettaessa oli 5 000 mk, on säilytettävä koskemattomana. Rahaston tuotto käytetään joko pääoman kartuttamiseen tai Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun oppilaiden keskuudessa tapahtuvaan koululaiskielen tallennukseen jakamalla koulun oppilaille palkintoja, stipendejä tai palkkioita sekä rahoittamalla tällaisesta tallennuksesta ja tallennetun aineiston arkistoinnista aiheutuvia suoranaisia kustannuksia. Korkovarojen käytöstä päättää vuosittain lautakunta, johon kuuluvat Kotikielen Seuran esimies, sihteeri ja rahastonhoitaja sekä Hesteon edustaja.
4. Varojen käytöstä määräävän lautakunnan päätös julistetaan Kotikielen Seuran kokouksessa.
5. Näiden sääntöjen muuttamisesta, mikäli se osoittautuu tarpeelliseksi, päättää Kotikielen Seura omien sääntöjensä muuttamisesta säädettyssä järjestyksessä sen jälkeen kun Hesteon hallitus on hyväksynyt muutokset.